

Jorge Luis Borges versei

M O L N Á R M I K L Ó S F O R D Í T Á S Á B A N

A CINKOS

Keresztre feszítenek, és csak én lehetek a kereszt
meg a szögek.
Felém nyújtják a kelyhet, és büröknek kell lennem.
Becsapnak, és csak én lehetek a hazugság.
Megégetnek, és csak én lehetek a pokol.
Magasztalni és megköszönni tartozom
az idő minden percét.
Táplálékom minden, ami van.
A mindenség pontos súlya, a megaláztatás, az ujjongás.
Helyeselnem muszáj, ami megsebez.
Jó vagy rossz a sorsom, nem számít.
Költő vagyok.

A KÉM

A csaták nyilvános fényében
mások életüket adják a hazáért,
és márvány emlékeztet rájuk.
Én olyan városok sötétjében tévelyegtem,
amelyeket gyűlölök.
Én mást adtam a hazának.
Megtagadtam a becsületem,
elárultam azokat, akik barátjuknak hittek,
lelkiismereteket vásároltam,
elátkoztam hazám nevét.
Berendezkedtem az aljasságban.

AZ IGAZAK

Aki megműveli a kertjét, ahogy Voltaire gondolta.
Aki hálás, mert van a Földön zene.
Akinek gyönyörűség új szófejtésre bukkanni.
Két hivatalnok, akik valahol délen csöndesen sakkognak
egy kávéházban.
A fazekas, aki formákon és színeken töri a fejét.
A tipográfus, aki jól megtervezi ezt az oldalt, pedig talán
nem is tetszik neki.

Egy férfi meg egy nő, akik egy emlékezetes *canto* utolsó
tercináját olvassák.
Aki megsimogat egy alvó állatot.
Aki a rosszat, amit tettek vele, jogosnak ismeri el.
Aki hálás, mert van a Földön Stevenson.
Aki jobban szereti, ha a többieknek van igazuk.
Ők azok, egymást bár nem ismerik, akik megmentik
a világot.

AZ IDEGEN

Egy kard van a szentélyben.
Én vagyok a templom második papja. Sohasem láttam.
Más közösségekben fémtükröt vagy követ tisztelnek.
Azért eshetett ilyesmire a választásuk, mert hajdanában
ritkaság volt.
Nem köntörfalazok: az összes vallás közül a *Sinto*
a legkönnyebb.
A legkönnyebb és legősibb.
Olyan ősrégi iratokat őrzött meg, hogy mára szinte
teljesen elhalványultak.
Egy szarvas vagy egy harmatcsepp is élhet a *Sinto*
szerint.
Arra tanít, hogy cselekedjünk helyesen, ám nincs
írásban rögzített etikája.
Nem állítja, hogy az ember maga szövi a karmáját.
Nem akar büntetésekkel megfélemlíteni
és jutalmakkal megvesztegetni.
Hívói követhetik a Buddha vagy Jézus tanítását is.
Tiszteli a császárt és a holtakat.
Tudja, hogy holta után minden ember isten,
aki óvja az övéit.
Tudja, hogy holta után minden fa isten,
aki óvja a fákat.
Tudja, hogy a só, a víz és a zene megtisztíthat
bennünket.
Tudja, hogy légiónyi istenség van.
Ma délelőtt egy öreg perui költő látogatott el
hozzánk. Vak volt.
A tornácról élveztük a kerti levegőt, a nedves
föld illatát és a madarak vagy az istenek énekét.
Tolmács segítségével próbáltam elmagyarázni
neki a hitünket.
Nem tudom, megértett-e.
A nyugati arcok megfejthetetlen maszkok.
Azt mondta, mihelyt hazaér Peruba,

versben örökíti meg a beszélgetésünket.
Nem tudom, csakugyan megteszi-e.
Nem tudom, látjuk-e még egymást valaha.

KRISZTUS A KERESZTFÁN

Krisztus a keresztfán. Lába leér a földre.
A három kereszt egyforma magas.
Krisztus nem középpütt van. Ő a harmadik.
Fekete szakála a mellkasára lóg.
Arca nem olyan, mint a képeken.
Zord zsidó arc. Nem látom,
de földi lépteim legvégső
napjáig folyvást keresem.
A megtört ember szenved és hallgat.
Fáj neki a töviskorona.
Nem ér föl hozzá a csöcselék gúnyolódása,
mely annyiszor látta a haláltusáját.
Az övét vagy másét. Mindegy is.
Krisztus a keresztfán. Zűrzavarosan
eszébe jut a királyság, amely talán vár rá,
meg egy asszony, aki nem volt az övé.
Nem adatik meg neki, hogy láthassa a teológiát,
a kisilabizálhatatlan szentháromságot,
a gnosztikusokat, a katedrálisokat,
Occam borotváját, a bíborpalástot,
a püspöksüveget, a liturgiát,
Gudrun kard általi megtérését,
az inkvizíciót, a mártírok vérét,
a keresztes háborúk rémségeit, Jeanne d'Arc-ot,
a hadseregeket megáldó Vatikánt.
Tudja, hogy nem isten, hanem ember,
és még aznap meghal. Ez nem is izgatja.
Az izgatja, hogy a szögek vasa kemény.
Nem római. Nem görög. Jajgat.
Ragyogó metaforákat hagyott ránk,
és a megbocsátás tanát,
ami eltörölheti a múltat. (Ezt a mondatot
fegyházban írta egy ír férfi.)
A lélek sietteti a véget.
Sötétedik. Már halott.
Légy mászkál az elernyedtesten.
Mi hasznom belőle, hogy szenvedett
ez az ember, ha én most szenvedek?

Kyoto, 1984

TÍZ HAIKU

Mondott valamit
az alkonyat és a hegy,
de elvesztettem.

Van-e vagy nincs-e
az álom, mit feledtem
szürkület előtt?

A tétlen szablya
csatákról álmodozik.
Az én álmom más.

Némák a húrok.
A muzsika jól tudta,
mit érzek közben.

Ez az a tenyér,
mely valamikor régen
a hajadhoz ért.

Újhold az égen.
Most ő is azt figyel
más ablak mögül.

Távoli trilla.
A pacsirta nem tudja,
hogyan megvigasztal.

A sivatagban
lezajlik a pirkadat.
Valaki látja.

Meghalt egy férfi.
A szakálla nem tudja.
A körme is nő.

Az öreg ujjak
egyre verseket írnak
a feledésnek.